

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний
аграрний університет»**

Біолого-технологічний факультет

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 12

**ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, СТАТТЕЙ,
ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ, МАГІСТРІВ,
СТУДЕНТІВ**

Херсон - 2019

ЗМІСТ

<u>Секція I. Селекція та розведення тварин</u>	9
Бондарь В.Л., Качур І.А., Нежлукченко Т.І. Оцінка продуктивних якостей вівцематок таврійського типу асканійської тонкорунної породи за віком	9
Богданова Д.А., Пелих Н.Л. Ефективність селекції за індексом материнських якостей	10
Ведмеденко О.В. Молочна продуктивність корів залежно від лінійної та породної належності	14
Горб К.В., Папакіна Н.С. Особливості імуногенетичних характеристик овець вітчизняної селекції	17
Деберина І.В., Лесновська О.В., Карлова Л.В. Відтворювальні якості корів різних порід	22
Довмат Ю.В., Папакіна Н.С. Методи прижиттєвої оцінки м'ясної продуктивності молодняку овець	24
Поточна А.Є., Скарупа Н.О., Коваленко Т.С. Методи підвищення продуктивних і племінних якостей курей	29
Крамаренко О.С. Популяційно-генетична структура південної м'ясної породи худоби за локусами мікросателітів ДНК	37
Костік Р.П., Пелих Н.Л. Інновації у селекції свиней	40
Маскаль І.М., Папакіна Н.С. Особливості росту та розвитку молодняку молочної та м'ясної худоби	46
Масюк Ю., Корбич Н.М. Асканійська каракульська порода – історія та сучасний стан	48
Матвеев М.А. Застосування різних варіантів розрахунку селекційної цінності корів для формування високопродуктивного стада	51
Нежлукченко Н.В., Польовий А.М. Моделювання росту ягнят у перші місяці їх постембріонального розвитку	55
Оріхівський Т. В., Федорович В. В., Мазур Н. П. Вплив належності корів симентальської породи до виробничого типу на тривалість їх тільності	60
Соболь О. М. Рейтинг порід кішок в різних фелінологічних регіонах	63

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ЛІНІЙНОЇ ТА ПОРОДНОЇ НАЛЕЖНОСТІ

Ведмеденко О.В. - к.с.-г.н., доцент
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Виробництво продукції молочного скотарства на сучасному етапі розвитку галузі тваринництва в Україні та світі узгоджується із поголів'ям корів, їх здатністю продукувати певну кількість молока бажаної якості, вимогами переробної галузі та попитом споживачів. Саме такий підхід до галузі стимулює створення нових порід з бажаними ознаками продуктивності та витіснення з ринку застарілого, менш продуктивного матеріалу [1]. Проте не дивлячись на породоутворюючий процес, інтенсивне використання мають лише декілька порід в Україні – голштинська, українська чорно-ряба, українська червоно-ряба та українська червона молочна [2]. У селекції молочної худоби, і нині розведення за лініями залишається провідним чинником поліпшення порід.

У господарстві ТОВ «Торговий Дім «Долинське» налічувалось 519 голів корів лінії Старбака, що становить 42,6% від усього стада, 280 голів лінії Чіфа (23,0%), 174 голови лінії Елевейшна (14,3%), 87 голів лінії Белла (7,1%), 62 голови лінії Кавалера РФ (5,1%), 41 голова лінії Валіанта (3,4%), 32 голови лінії Маршала (2,6%), 9 голів лінії Дж. Бесна (0,7%), 6 голів лінії Гановера Ред (0,5%), по 2 голови ліній Фрема і Айвенго (0,2%).

Вивчення молочної продуктивності різних ліній голштинської та української чорно-рябої молочної породи в умовах господарства має важливе наукове і практичне значення. З цією метою оцінено 7 ліній дослідних тварин.

Нами встановлено, що найнижчими надоями та кількістю молочного жиру і білка за три лактації характеризувались тварини лінії Кавалера РФ і Старбака, найвищими за першу лактацію – лінія Валіанта, другу і третю лактації – лінії Маршала і Белла. Високі значення молочної продуктивності за всі досліджувані лактації спостерігали у тварин лінії Чіфа. Останні переважали тварин лінії

Кавалера РФ за надоем першої лактації на 1314,8 кг, за другої – на 1021,9 кг, третьої – 660,3 кг, а за молочним жиром та білком – відповідно на 46,4 кг і 43,4 кг; 47,7 кг і 32,0 кг; 35,1 кг і 30,6 кг.

Перевищення тварин лінії Валіанта за надоем була порівняно з лінією Кавалера РФ за першу лактацію на 1622,6 кг, за молочним жиром і білком – відповідно на 57,1 кг і 44,0 кг. Відносно інших ліній ця перевага була в межах 330,2....593,0 кг за показником надою, 11,2....21,5 кг – молочного жиру і 4,5....14,8 кг – молочного білка.

Високі показники молочної продуктивності другої лактації встановлено у корів лінії Маршала, що переважали інші лінії за надоем в межах 404,2....1287,8 кг. У корів лінії Белла надій третьої лактації мав перевагу порівняно з іншими лініями в межах 815,6....1347,1 кг.

Найвищими коефіцієнтами мінливості надою, кількості молочного жиру і білку відзначалися тварини лінії Кавалера РФ і, залежно від лактації, вони знаходилися в межах 16,1....25,2%. Найнижчими ці показники були у корів лінії Чіфа – в межах 13,4....20,9%. Мінливість показників вмісту жиру та білку в молоці була незначна і була в межах 0,4....7,0% відносно усіх ліній.

Відомо, що використання голштинської породи справляло поліпшувальний вплив на сучасне поголів'я новостворених молочних порід. Внесок голштинів у створення і поліпшення української червоно-рябої молочної породи відобразився у її генеалогічній структурі. З огляду на це важливим є дослідити силу впливу лінійної належності корів на формування їх молочної продуктивності.

Із проведених розрахунків встановлено закономірну перевагу голштинської породи порівняно з українською чорно-рябою незалежно ліній.

Найвищою молочною продуктивністю характеризувались корови голштинської породи, що належать до лінії Чіфа. Середній надій третьої лактації по групі корів склав 9954,5 кг, і перевищував цей показник інших ліній в межах даної породи на 510,9....1363,2 кг ($P < 0,05$).

Аналогічно з показниками молочного жиру та білку – перевага з високою достовірністю ($P < 0,001$) на 16,4....50,6 кг та 23,5....46,9 кг відповідно. Найбільшу

різницю у продуктивності голштинської породи корів над українською чорно-рябою встановлено серед тварин лінії Валіанта, надій був більшим на 1431,5 кг або 17,9%. Найменшу різницю за надоем між породами виявлено серед корів лінії Елевейшна – на 601,2 кг або 7,5%. Перевага за надоем різних порід ліній Старбака та Чіфа була на рівні 13,1% і 14,5%.

Стосовно української чорно-рябої молочної породи, серед досліджених ліній кращими були лінії Чіфа та Валіанта, продуктивність яких за надоем у середньому склала 8691,5 кг і 8012,1 кг. Та найбільший рівень надою третьої лактації даної породи спостерігали серед тварин лінії Белла і Маршала у попередній таблиці 3.10 (відповідно 9622,7 кг і 8807,1 кг).

Методом двофакторного дисперсійного аналізу визначили силу впливу лінійної та породної належності корів на мінливість показника надою за 305 днів. Встановлено, що фактор породи має достовірний незначний вплив на показник надою – 5,88% ($P < 0,01$). Дані аналізу свідчать про переважний вплив інших факторів, що становлять 90,6%. Фактор лінії та взаємодії факторів мали найменшу силу (2,96% і 0,52% відповідно) і не виявили достовірного впливу на продуктивність.

Таким чином, корови різних ліній голштинської та української чорно-рябої молочної породи відрізнялися між собою за показниками молочної продуктивності. Найвищими надоями та кількістю молочного жиру і білку характеризувалися тварини голштинської породи лінії Чіфа, Валіанта і Старбака. Серед тварин української чорно-рябої породи кращими за молочною продуктивністю виявились лінії Белла, Маршала і Чіфа. Найнижчі результати молочної продуктивності виявлено у тварин лінії Кавалера РФ.

Отже, виявлений вплив генотипу на рівень надою є підґрунтям для підвищення ефективності селекційної роботи у стадах молочної худоби даного господарства. Високі коефіцієнти мінливості за надоем та молочним жиром і білком в усіх досліджуваних лініях тварин дають змогу проводити селекцію за цими ознаками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Стан і перспективи порідного удосконалення молочного скотарства і відновлення системи селекції бугаїв / Бащенко М. І., Полупан Ю. П., Рубан С. Ю., Базишина І. В. // Розведення і генетика тварин. – 2012. – Вип. 46. – С. 79–83.
2. Войтенко С. Л. Можливість підвищення молочної продуктивності у корів локальних порід // Вісник Полтавської державної аграрної академії. - № 4. – 2016. – С. 72-75.

УДК 636.32/38.082.12

ОСОБЛИВОСТІ ІМУНОГЕНЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ОВЕЦЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Горб К.В. – здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти другого року навчання

Папакіна Н.С. – к.с.-г. н., доцент,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Постановка проблеми та стан її вивчення. В останні роки тваринництво України переживає кризу зменшення поголів'я сільськогосподарських тварин і, як наслідок, зниження обсягів виробництва тваринницької продукції.

Широке використання схрещування різних місцевих популяцій сільськогосподарських тварин з імпортованими з-за кордону дало змогу в надзвичайно короткий термін підвищити генетичний потенціал продуктивності великих масивів тварин. Методи створення і поліпшення порід в основному ґрунтувались на виявленні і використанні тварин з бажаними показниками, але стає більш очевидним, що лише традиційні методи розведення не в змозі забезпечити суттєвого селекційного прогресу.

Внаслідок проведення інтенсивної селекції і породоутворення накопичений резерв мінливості зменшується, і це не може не впливати на стратегічні можливості селекційної роботи [1].

Сучасні генетичні підходи до удосконалення порід сільськогосподарських видів тварин ґрунтуються на більш детальній оцінці генотипу тварин [1,2].